

TÀI LIỆU GIÁO DỤC

**“An toàn giao thông cho nụ cười ngày mai”
Dành cho cấp Trung học cơ sở**

MỤC LỤC

	Trang
LỜI MỞ ĐẦU	1
Bài 1. HỌC SINH VỚI VĂN HOÁ GIAO THÔNG	4
Bài 2. TÌNH HÌNH TRẬT TỰ AN TOÀN GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ VÀ CÁCH XỬ LÝ KHI GẶP TAI NẠN GIAO THÔNG.....	7
Bài 3. HỆ THỐNG BÁO HIỆU ĐƯỜNG BỘ	14
Bài 4. ĐI BỘ, NGỒI SAU XE ĐẠP, XE MÁY, NGỒI TRONG Ô TÔ AN TOÀN VÀ TRANG PHỤC KHI THAM GIA GIAO THÔNG.....	18
Bài 5. CÁCH ĐI XE ĐẠP, XE ĐẠP ĐIỆN AN TOÀN	24
Bài 6 AN TOÀN GIAO THÔNG ĐƯỜNG SẮT VÀ ĐƯỜNG THỦY.....	29

LỜI NÓI ĐẦU

Giáo dục an toàn giao thông trong trường học là nhiệm vụ rất quan trọng. Để xây dựng thói quen chấp hành pháp luật an toàn giao thông, học sinh cần ghi nhớ, hiểu và vận dụng được các quy tắc tham gia giao thông an toàn. Việc cung cấp các tài liệu hướng dẫn quy tắc tham gia giao thông an toàn giúp các em có kiến thức pháp luật về an toàn giao thông và rèn luyện kỹ năng tham gia giao thông an toàn. Đây cũng chính là cơ sở để các em tự giác chấp hành quy định pháp luật khi tham gia giao thông.

Thực hiện đổi mới phương thức giáo dục an toàn giao thông trong nhà trường, Bộ Giáo dục và Đào tạo trân trọng giới thiệu tới bạn đọc bộ tài liệu giáo dục “An toàn giao thông cho nụ cười ngày mai” dùng trong giảng dạy về an toàn giao thông cho học sinh Trung học cơ sở.

Cuốn sách này nhằm cung cấp những thông tin cơ bản về tình hình trật tự an toàn giao thông tại Việt Nam; cảnh báo nguy cơ và thiệt hại do tai nạn giao thông gây ra; phân tích nguyên nhân, đồng thời tập trung trang bị cho các em học sinh Trung học cơ sở những kiến thức, kỹ năng, quy tắc tham gia giao thông an toàn.

Cuốn sách được xây dựng dựa trên những yêu cầu đòi hỏi từ thực tế, phù hợp với hoạt động dạy và học trong trường Trung học cơ sở, có tham khảo kinh nghiệm của các quốc gia phát triển và trong khu vực, sàng lọc lựa chọn các nội dung phù hợp với điều kiện thực tế tại Việt Nam. Nhiều nội dung mang tính hướng dẫn, gợi mở, khuyến khích tính chủ động và tạo điều kiện để cả học sinh, giáo viên có thể sáng tạo, phát triển năng lực phản biện và tư duy độc lập.

Trong quá trình xây dựng, Ban soạn thảo và tổ biên tập đã kết hợp chặt chẽ với các cơ quan có liên quan bao gồm Ủy ban An toàn giao thông Quốc gia, Bộ Giao thông vận tải, Cục Cảnh sát giao thông - Bộ Công an, chuyên gia giáo dục, nhà khoa học cũng như tham khảo ý kiến đóng góp từ các thầy cô giáo và học sinh trực tiếp tham gia trong quá trình dạy và học; với sự phối hợp chặt chẽ và hiệu quả của công ty Honda Việt Nam.

Mặc dù đã hết sức cố gắng song quá trình biên soạn, tổng hợp tài liệu không tránh khỏi những hạn chế, thiếu sót nhất định. Ban soạn thảo rất mong nhận được những góp ý của người sử dụng, đặc biệt là từ phía nhà trường, các thầy cô giáo, các em học sinh, chuyên gia, nhà khoa học, tổ chức cá nhân có quan tâm để tiếp tục hoàn thiện tài liệu trong những năm tiếp theo.

Đảm bảo an toàn giao thông là mong muốn của tất cả chúng ta - mà trong đó từng thành viên trong xã hội đều có trách nhiệm thực hiện. Ban soạn thảo hy vọng cuốn tài liệu sẽ có giá trị thiết thực trong việc nâng cao an toàn giao thông, đặc biệt cho các em học sinh Trung học cơ sở; để giao thông tại Việt Nam sẽ ngày càng an toàn và bền vững.

Trân trọng cảm ơn.

CÁC TÁC GIẢ

Bài 1. HỌC SINH VỚI VĂN HÓA GIAO THÔNG

Mục tiêu

Sau bài học này, học sinh:

- Nêu được khái niệm văn hóa giao thông và ý nghĩa của văn hóa giao thông.
- Chỉ ra được biểu hiện của văn hóa giao thông và nâng cao ý thức thực hiện văn hóa giao thông. Phân biệt được những biểu hiện có văn hóa giao thông và những biểu hiện thiếu văn hóa giao thông.
- Vận dụng được kiến thức đã học để tuyên truyền mọi người cùng thực hiện văn hóa giao thông khi tham gia giao thông.
- Nâng cao ý thức trách nhiệm của bản thân trong việc xây dựng và thực hiện văn hóa giao thông.

A. TÌNH HUỐNG XUẤT PHÁT

Quan sát đoạn clip dưới đây và nhận xét về cách ứng xử của những người điều khiển phương tiện giao thông trong clip đó.

Nguồn: youtube.com/watch?v=Fgz62-ZtcNg

B. NỘI DUNG BÀI HỌC

1. Tìm hiểu về văn hóa giao thông

Đọc thông tin sau đây và cho biết:

- Thế nào là văn hóa giao thông?
- Ý nghĩa của văn hóa giao thông khi tham gia giao thông.
- Trách nhiệm của học sinh trong việc thực hiện văn hóa giao thông.

THÔNG TIN

Văn hoá giao thông là cách ứng xử khi tham gia giao thông, thể hiện sự tôn trọng pháp luật, tôn trọng mọi người và có trách nhiệm với hành vi của bản thân.

Văn hoá giao thông biểu hiện trước hết ở chỗ phải có hiểu biết đầy đủ và chấp hành nghiêm chỉnh pháp luật về giao thông; tôn trọng, nhường nhịn và quan tâm giúp đỡ người khác khi tham gia giao thông; ứng xử có văn hoá khi xảy ra va chạm giao thông.

Văn hoá giao thông là biểu hiện của lối sống văn minh trong mỗi con người, giúp chúng ta làm chủ được bản thân trong các tình huống đi đường, có cách ứng xử đúng đắn, phù hợp, tránh được những va chạm đáng tiếc có thể xảy ra làm tổn thương bản thân và người khác. Thực hiện tốt văn hoá giao thông thì trật tự an toàn giao thông trong xã hội được bảo đảm, xây dựng được môi trường giao thông lành mạnh và thân thiện.

Học sinh cần thực hiện văn hoá giao thông và nhắc nhở nhau cùng thực hiện tốt. Trước hết, chúng ta phải nghiêm chỉnh thực hiện, không vi phạm những quy định của pháp luật về giao thông; không gây mất trật tự an toàn giao thông; không gây gỗ, cãi vã hoặc có thái độ thiếu lịch sự khi xảy ra va chạm giao thông; giúp đỡ người già, em nhỏ, người khuyết tật, người bị tai nạn giao thông; giữ gìn trật tự, vệ sinh và thực hiện tốt các quy định tại các bến xe, nhà ga, trên các phương tiện giao thông công cộng khi tham gia giao thông.

2. Tìm hiểu biểu hiện văn hóa giao thông

** Quan sát các hình ảnh dưới đây và cho biết:*

- Em có nhận xét gì về hành vi tham gia giao thông của những bạn trong ảnh?
- Em đồng tình và không đồng tình với những hành vi nào? Vì sao?

Nguồn: Phim tôi yêu Việt Nam

Nguồn: dantri.com.vn

Nguồn: giaothonghanoi.kinhtedothi.vn

Nguồn: ninhbinh.gov.vn

* Thảo luận với bạn và cho biết trong những hành vi, việc làm dưới đây thể hiện có văn hóa khi tham gia giao thông. Hãy đánh dấu X vào cột tương ứng.

Hành vi, việc làm	Có văn hóa giao thông	Thiếu văn hóa giao thông
1. Đi xe đạp trên hè phố		
2. Thấy người bị nạn chỉ đứng nhìn, không có hành động gì		
3. Đi xe đạp và xe đạp điện ở làn đường dành cho ô tô		
4. Bấm còi inh ỏi trên đường		
5. Nhường chỗ cho người già, phụ nữ, em nhỏ trên xe buýt		
6. Nhổ nước bọt khi đang điều khiển xe đạp hoặc xe đạp điện		
7. Đeo tai nghe, nghe nhạc khi điều khiển xe đạp, xe đạp điện		
8. Đi bộ bên trái đường, trên vỉa hè dành cho người đi bộ		
9. Nói chuyện to gây ồn ào khi ngồi trên các phương tiện công cộng		
10. Đi xe đạp, xe đạp điện trên làn đường bên trái		

3. Liên hệ bản thân

Em hãy nhớ lại và cho biết:

- Bản thân mình đã có những hành vi việc làm nào thể hiện có văn hóa khi tham gia giao thông và những hành vi việc nào nào chưa thể hiện có văn hóa khi tham gia giao thông.
- Em sẽ điều chỉnh như thế nào để trở thành người có văn hóa khi tham gia giao thông?

C. LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

1. Giải quyết tình huống:

Sáng thứ Hai, Minh đèo An đến trường bằng xe đạp điện. Khi còn cách trường hơn 01km và chỉ còn 5 phút nữa là đến tiết học đầu tiên nhưng đến ngã tư đường hai bạn gặp tín hiệu đèn giao thông chuyển sang màu đỏ và phải dừng xe lại. An nhìn đồng hồ liên tục rồi lo lắng nói với Minh “*Đoạn này vắng phương tiện giao thông, hay là mình vượt đèn đỏ đi, nếu không mình sẽ bị phạt vì đi học muộn đấy*”.

Nghe lời bạn, Minh điều khiển xe vượt đèn đỏ và đi nhanh về hướng trường học.

- Em có nhận xét gì về hành vi tham gia giao thông của Minh và An.
- Hãy đưa ra lời khuyên cho các bạn trong lớp để các bạn tham gia giao thông an toàn.

2. Thực hiện dự án tuyên truyền về văn hóa giao thông

Hãy tập hợp một nhóm bạn cùng suy nghĩ và hành động **thực hiện một dự án tuyên truyền về văn hóa giao thông cho cộng đồng** dân cư (phường, xã hoặc thôn, xóm, tổ dân phố) hoặc cho học sinh toàn trường.

Gợi ý cách thực hiện:

- Thành lập nhóm bạn cùng thực hiện
- Xây dựng kế hoạch thực hiện
- Suy nghĩ và đặt ra các câu hỏi và cùng nhau xây dựng đề cương
- Phân công cho các thành viên trong nhóm cùng làm việc, đặt ra lịch làm việc cụ thể.
- Tổ chức tuyên truyền, báo cáo kết quả và triển lãm.

Bài 2. TÌNH HÌNH TRẬT TỰ AN TOÀN GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ VÀ CÁCH XỬ LÝ KHI GẶP TAI NẠN GIAO THÔNG

Mục tiêu

Sau bài học này, học sinh:

- Đánh giá được tình hình trật tự an toàn giao thông đường bộ ở nước ta hiện nay.
- Nhận thức được tầm quan trọng của việc thực hiện Luật Giao thông đường bộ.
- Vận dụng được những kiến thức đã học để tham gia giao thông an toàn.
- Chấp hành tốt Luật Giao thông đường bộ và tuyên truyền, vận động mọi người cùng thực hiện nghiêm túc Luật Giao thông đường bộ.
- Nâng cao ý thức, trách nhiệm của bản thân trong việc giữ gìn trật tự an toàn giao thông.

A. TÌNH HUỐNG XUẤT PHÁT

Bằng hiểu biết của bản thân, kết hợp với quan sát các hình ảnh sau đây, hãy:

Quan sát những hình ảnh dưới đây, kết hợp với hiểu biết của bản thân, hãy:

- Nhận xét về tình hình trật tự, an toàn giao thông ở nước ta hiện nay?
- Nêu hậu quả của thực trạng tham gia giao thông kể trên

Nguồn: baogiaothong.vn

Nguồn: tienphong.vn

Nguồn: batgt.camau.gov.vn

Nguồn: tapchigiaothong.vn

B. NỘI DUNG BÀI HỌC

1. Thực trạng giao thông đường bộ và tình hình tai nạn giao thông đường bộ nước ta

Bằng kiến thức đã học, đọc thông tin, kết hợp với phân tích biểu đồ, hãy:

a. Nêu thực trạng về trật tự an toàn giao thông đường bộ ở nước ta

Giao thông tại nông thôn

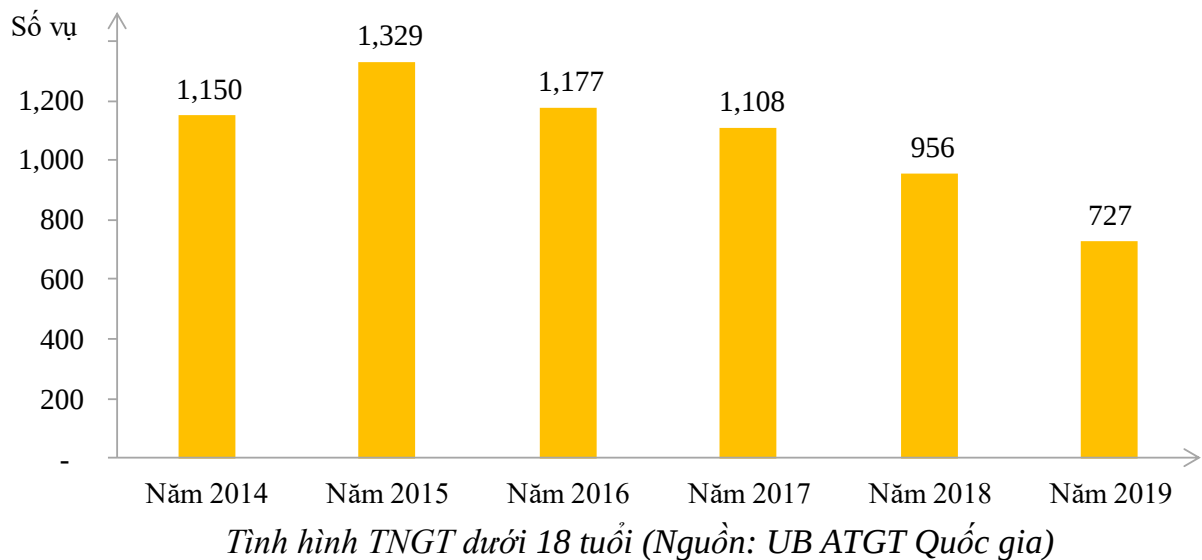
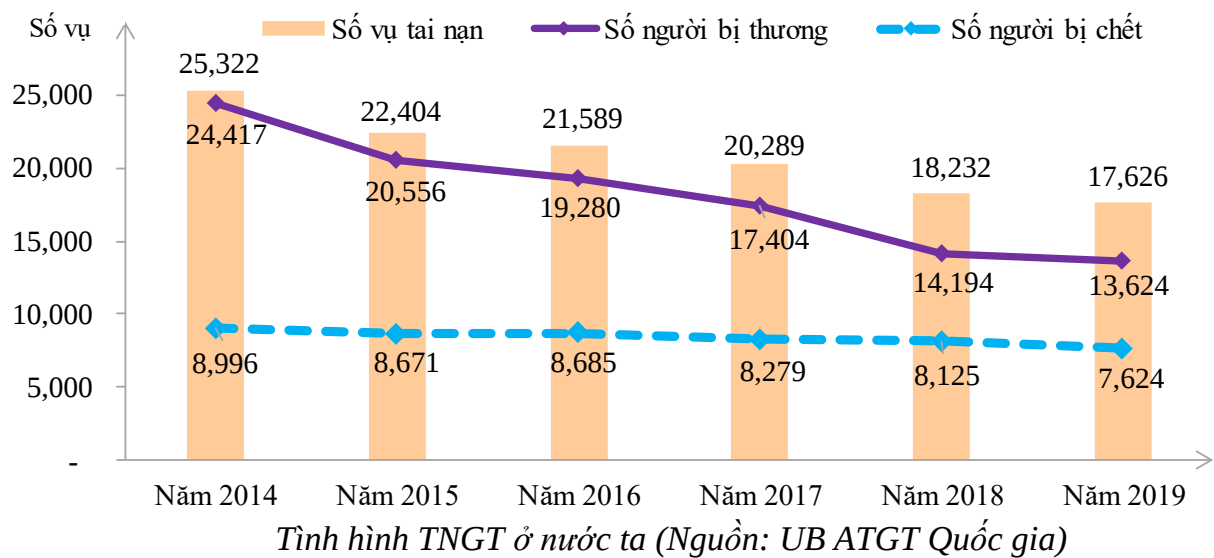

Giao thông tại TP. Cần Thơ

Giao thông tại TP Hồ Chí Minh

b. Nhận xét tình hình tai nạn giao thông đường bộ ở nước ta. Tình hình tai nạn giao thông ở lứa tuổi học sinh.

THÔNG TIN

Tình hình trật tự an toàn giao thông đường bộ rất phức tạp với nhiều vấn đề nghiêm trọng:

- Tai nạn giao thông với số người chết, bị thương ở mức cao.
- Ùn tắc giao thông nghiêm trọng, đặc biệt là ở các thành phố lớn.
- Các hành vi vi phạm trật tự an toàn giao thông diễn ra ở mọi đối tượng. Tỷ lệ tai nạn giao thông có xu hướng giảm, tuy nhiên vẫn ở mức rất cao, đặc biệt so với các quốc gia thuộc khu vực Châu Á, tỷ lệ tử vong do tai nạn giao thông ở lứa tuổi học sinh tại Việt Nam cao hơn 2,73 lần so với Nhật Bản, 1,84 lần so Hàn Quốc và 1,25 lần so với Campuchia. Trung bình mỗi năm có tới 2.000 trẻ em thiệt mạng vì tai nạn giao thông. (theo nguồn Ủy ban ATGT Quốc gia)

2. Hậu quả của tai nạn giao thông

Bằng kiến thức đã học, kết hợp với quan sát các hình ảnh, hãy trình bày những hậu quả khi xảy ra tai nạn giao thông?

Mất người thân
Nguồn: suckhoedoisong.vn

Ảnh hưởng đến thể lực, trí lực & tính mạng
Nguồn: atgt.vn

Gia đình (người giám hộ) chịu trách nhiệm pháp lý

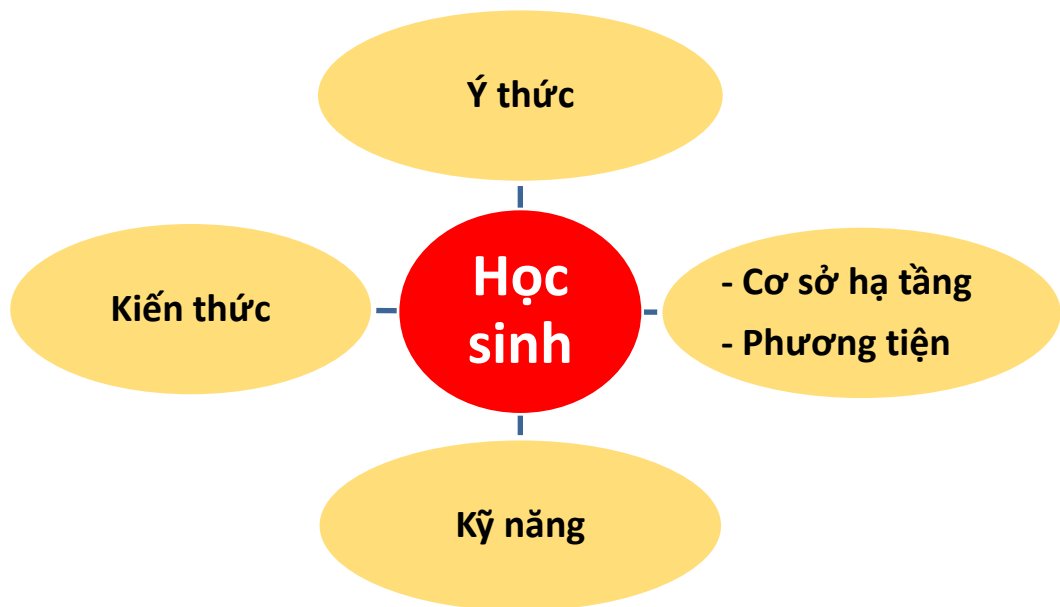

Gia đình bị tổn thất về kinh tế

3. Nguyên nhân gây ra tai nạn giao thông ở lứa tuổi học sinh và cách phòng tránh

Hãy quan sát các hình ảnh, đọc thông tin sau đây và cho biết:

- Nguyên nhân chủ yếu xuất phát từ học sinh gây ra tai nạn giao thông.
- Những giải pháp để phòng tránh tai nạn giao thông.

Nguồn: Phim Tôi yêu Việt Nam

Nguồn: cand.com.vn

Nguồn: baokhanhhoa.vn

Nguồn: baodongnai.com.vn

Nguyên nhân gây ra tai nạn giao thông ở lứa tuổi học sinh

- Thiếu hiểu biết và vi phạm quy tắc giao thông đường bộ và Luật giao thông đường bộ.
- Thiếu ý thức khi tham gia GT: không nhường đường, dàn hàng ngang khi di chuyển, gây cản trở hoặc khó khăn cho các phương tiện khác,
- Kỹ năng tham gia giao thông còn hạn chế: điều khiển xe đạp, xe đạp điện không đúng qui tắc an toàn; đi bộ, ngồi sau xe không đúng cách.
- Cơ sở hạ tầng và phương tiện giao thông thiếu an toàn.

Cách phòng tránh tai nạn giao thông và trách nhiệm đối với học sinh

- Luôn học tập, tìm hiểu để nắm vững quy tắc giao thông và nghiêm chỉnh chấp hành Luật Giao thông đường bộ
- Thường xuyên xem xét những rủi ro tiềm ẩn có thể xảy ra khi tham gia giao thông để điều chỉnh hành vi cho phù hợp, tránh bị tai nạn giao thông.
- Luôn thận trọng và luôn chú ý quan sát khi đi đường.

4. Cách xử lý khi gặp tai nạn giao thông đường bộ

Thảo luận với các bạn để đưa ra cách ứng xử trong các tình huống sau đây:

a) Nếu em chứng kiến người đi đường bị tai nạn em sẽ làm gì?

b) Nếu em là người bị tai nạn, em sẽ làm gì?

a) Trường hợp nếu em chứng kiến người đi đường bị tai nạn, hãy:

- Bình tĩnh và tìm cách giúp đỡ người bị tai nạn.

(1) Trường hợp nếu người bị tai nạn xảy ra thương tích và phải đi bệnh viện (chảy máu, xây xát, bất tỉnh...) thì em cần:

- *Gọi điện thoại cho người thân của người bị tai nạn (nếu là người quen) hoặc gọi cho số cấp cứu 115.*
- *Đưa hoặc nhờ sự giúp đỡ của người đi đường để đưa người bị tai nạn đến bệnh viện.*
Lưu ý: Trong khi chờ đợi xe cấp cứu đến thì bạn hãy sơ cứu tạm thời cho người bị thương theo hướng dẫn của đội cấp cứu. Không nên di chuyển người bị nạn ra khỏi vị trí hiện trường.

(2) Trường hợp nếu người bị tai nạn chỉ bị đau và xây xát nhẹ thì em cần đưa đến trung tâm y tế gần nhất hoặc phòng y tế của trường để xử lý vết thương.

- Bảo vệ hiện trường và tài sản của người bị nạn;

- Báo tin ngay cho cơ quan công an, y tế hoặc Ủy ban nhân dân nơi gần nhất;

b) Trường hợp nếu em là người bị tai nạn

(1) Trường hợp nếu bị tai nạn mà xảy ra thương tích và phải đi bệnh viện (chảy máu, xây xát...), em cần:

- *Tự sơ cấp cứu hoặc nhờ người đi đường giúp để giảm thiểu thương tổn.*
- *Tìm cách gọi điện thoại, hoặc nhờ người gọi điện cho người thân và nhà trường. Nếu không liên lạc được với người thân hoặc nhà trường thì cần phải gọi cho số cấp cứu 115.*
- *Nhờ sự giúp đỡ của người đi đường để đưa tới bệnh viện.*

(2) Trường hợp nếu bị tai nạn nhưng chỉ bị đau và xây xát nhẹ thì em cần đến trung tâm y tế gần nhất hoặc phòng y tế của trường để xử lý vết thương.

5. Liên hệ bản thân

Em đã tuân thủ Quy tắc giao thông và Luật Giao thông đường bộ khi tham gia giao thông chưa? Kỹ năng tham gia giao thông của em đã tốt và an toàn chưa?

C. LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

1. Xử lý tình huống sau đây

Vân và Thuý đang trên đường đi học về. Hai bạn đi xe đạp từ trường ra đường quốc lộ có dải phân cách cố định ở giữa. Theo quy định, hai bạn phải rẽ bên phải, đi trên phần đường dành cho xe đạp một đoạn đường khá dài mới có chỗ quay đầu xe để về nhà. Buổi trưa đầu hè mà trời đã nắng gay gắt, khiến hai bạn vừa mệt vừa khát nước. Vân nói với Thuý: “Hôm nay nắng quá, ta rẽ trái để về nhà cho nhanh, trưa nắng thế này không có các chú công an đâu!”. Thuý chưa kịp nói gì thì Vân đã rẽ trái.

a) Em hãy nhận xét hành vi tham gia giao thông của Vân. Hành vi đó có thể gây ra hậu quả gì?

b) Theo em Thuý cần thuyết phục và khuyên Vân những gì sau tình huống giao thông trên?

2. Hãy chỉ ra lỗi vi phạm ATGT của những người trong ảnh dưới đây:

Nguồn: thukyluat.vn

Nguồn: vietnamnet.vn

Nguồn: vndoc.com

Nguồn: ahnp.vn

3. Hãy tham gia các hoạt động giữ gìn trật tự an toàn giao thông đường bộ ở trường hoặc ở địa phương

Bước 1: Thảo luận xác định nội dung

Nội dung: Tham gia công tác tuyên truyền, vận động chấp hành quy tắc giao thông đường bộ trong trường học, khu dân cư (vẽ tranh, phát thanh tuyên truyền, đi

vận động tại nhà...); tham gia đội xung kích, đội tình nguyện an toàn giao thông ở trường, thôn xã, khu phố với các hoạt động giữ gìn trật tự an toàn giao thông, giải tỏa ách tắc giao thông...; tham gia bảo vệ, giữ gìn đoạn đường gần khu vực trường.

Bước 2: Xây dựng kế hoạch: Xác định những hoạt động phù hợp; thảo luận cách tổ chức, tiến hành các hoạt động; Phân công cá nhân thực hiện; dự kiến thời gian thực hiện.

Bước 3: Thực hiện: Cá nhân, nhóm thực hiện kế hoạch đã được phân công; thường kì các nhóm thảo luận rút kinh nghiệm; các nhóm báo cáo kết quả hoạt động, đề xuất kiến nghị với nhà trường, với những người có trách nhiệm ở địa phương.

Bài 3. HỆ THỐNG BÁO HIỆU ĐƯỜNG BỘ

Mục tiêu

Sau bài học này, học sinh:

- Nhận dạng và nêu được nội dung, ý nghĩa của hệ thống báo hiệu đường bộ.
- Lí giải được tầm quan trọng của việc tuân thủ biển báo giao thông đường bộ, vạch kẻ đường và trách nhiệm thực hiện của học sinh.
- Tuân thủ quy định biển báo giao thông dành cho người đi bộ và đi xe đạp, và tích cực tham gia hoạt động tuyên truyền về trật tự, an toàn giao thông phù hợp với khả năng của bản
- Hình thành ý thức tích cực, tự giác, nghiêm túc chấp hành các quy định về biển báo giao thông.

A. TÌNH HUỐNG XUẤT PHÁT

Khi tham gia giao thông, em thường gặp những biển báo giao thông nào? Hãy giới thiệu cho cả lớp cùng nghe.

B. NỘI DUNG BÀI HỌC

1. Tìm hiểu hệ thống báo hiệu giao thông đường bộ nước ta

1.1 Hệ thống biển báo hiệu đường bộ

Quan sát hình ảnh và thông tin dưới đây, em hãy:

- Cho biết biển báo hiệu giao thông đường bộ bao gồm những loại nào?
- Nêu đặc điểm và ý nghĩa của mỗi loại biển báo đó?

Biển cấm	 <i>Cấm đi xe đạp</i>	Đặc điểm nhận biết: Hình tròn, viền đỏ, nền trắng, hình vẽ hoặc chữ số màu đen (trừ biển “dừng lại” có hình bát giác) Ý nghĩa: Báo hiệu điều cấm hoặc hạn chế mà người sử dụng phải tuân thủ tuyệt đối
Biển nguy hiểm	 <i>Người đi bộ cắt ngang</i>	Đặc điểm nhận biết: Hình tam giác đều, viền đỏ, nền trắng, hình vẽ bên trong màu đen. Ý nghĩa: Báo trước tính chất nguy hiểm của đoạn đường để người điều khiển phương tiện có biện pháp phòng tránh

Biển hiệu lệnh	 <i>Đường dành cho người đi bộ</i>	Đặc điểm nhận biết: Hình tròn, màu xanh lam, trên nền có hình vẽ hoặc chữ số màu trắng Ý nghĩa: Đưa ra chỉ dẫn mà người điều khiển phương tiện cần tuân theo để đảm bảo an toàn
Biển chỉ dẫn	 <i>Vị trí người đi bộ sang ngang</i>	Đặc điểm nhận biết: Hình chữ nhật, màu xanh lam, trên nền có hình vẽ hoặc chữ số màu trắng. Ý nghĩa: Giúp cho người điều khiển phương tiện có những định hướng cần thiết khi tham gia giao thông
Biển phụ	 <i>Khoảng cách đến đối tượng báo hiệu</i>	Đặc điểm nhận biết: Hình chữ nhật hoặc hình vuông, nền trắng, viền đen Ý nghĩa: Thuyết minh, bổ sung ý nghĩa cho những nhóm biển báo chính

1.2 Hệ thống tín hiệu đèn giao thông

Bằng hiểu biết của bản thân, kết hợp với quan sát hình ảnh sau đây, em hãy cho biết:

- Tín hiệu đèn giao thông có mấy màu?
- Mỗi màu quy định như thế nào?

1.3 Vạch kẻ đường, cọc tiêu hoặc tường bảo vệ, rào chắn

Bằng hiểu biết của bản thân, kết hợp với quan sát hình ảnh sau đây, em hãy:

- Chỉ ra đâu là vạch kẻ đường, cọc tiêu hoặc tường bảo vệ, hàng rào chắn?
- Tác dụng của vạch kẻ đường, cọc tiêu hoặc tường bảo vệ, hàng rào chắn?

2. Tầm quan trọng của hệ thống báo hiệu đường bộ

2.1. Bằng kiến thức đã học, kết hợp với quan sát hình ảnh sau đây, em hãy cho biết:

- Các hành vi đúng hoặc sai của những người tham gia giao thông. Đúng, sai như thế nào?
- Điều gì có thể xảy ra với các hành vi sai đó?
- Trình bày tầm quan trọng của việc chấp hành hệ thống báo hiệu đường bộ.

Nguồn: Vietnamnet.vn

Nguồn: Vietnamnet.vn

Nguồn: ntsc.vn@gmail.com

Nguồn: baoquangninh.vn

2.2 Quy định về chấp hành hệ thống báo hiệu đường bộ

- Người tham gia giao thông phải chấp hành hiệu lệnh và chỉ dẫn của hệ thống báo hiệu đường bộ.

- Khi có người điều khiển giao thông thì người tham gia giao thông phải chấp hành hiệu lệnh của người điều khiển giao thông.

- Tại nơi có biển báo hiệu cố định lại có báo hiệu tạm thời thì người tham gia giao thông phải chấp hành hiệu lệnh của báo hiệu tạm thời.

- Tại nơi có vạch kẻ đường dành cho người đi bộ, người điều khiển phương tiện phải quan sát, giảm tốc độ và nhường đường cho người đi bộ, xe lăn của người khuyết tật qua đường.

Những nơi không có vạch kẻ đường cho người đi bộ, người điều khiển phương tiện phải quan sát, nếu thấy người đi bộ, xe lăn của người khuyết tật đang qua đường thì phải giảm tốc độ, nhường đường cho người đi bộ, xe lăn của người khuyết tật qua đường bảo đảm an toàn.

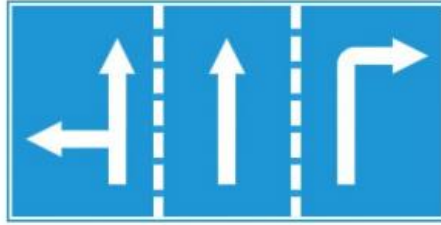
3. Liên hệ bản thân:

Khi tham gia giao thông, em đã nhận diện được hệ thống biển báo hiệu đường bộ chưa? Ban đã tự giác, nghiêm túc chấp hành đầy đủ những tín hiệu của hệ thống báo hiệu đường bộ chưa?

C. LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

1. Em hãy cho biết

- Những biển báo dưới đây là biển báo gì?
- Hãy mô tả đặc điểm và cho biết nội dung các biển báo đó.
- Gặp những biển này em sẽ làm gì?

2. Nhận diện xung quanh

Hãy nêu nhận xét của em về việc thực hiện hệ thống báo hiệu giao thông đường bộ của các bạn trong lớp, trong trường và của những người khác mà em biết.

Bài 4. ĐI BỘ, NGỒI SAU XE ĐẠP, XE MÁY, NGỒI TRONG Ô TÔ AN TOÀN VÀ TRANG PHỤC KHI THAM GIA GIAO THÔNG

Mục tiêu

Sau bài học này, học sinh

- Ghi nhớ và vận dụng được các quy tắc đi bộ, ngồi sau xe đạp, xe máy, ô tô an toàn và sử dụng trang phục phù hợp khi tham gia giao thông.
- Thực hiện tốt các quy tắc đi bộ an toàn, ngồi sau xe đạp, xe máy, ngồi trong ô tô an toàn và sử dụng đúng trang phục phù hợp khi tham gia giao thông
- Nhắc nhở, tuyên truyền mọi người cùng thực hiện các quy tắc đi bộ, ngồi sau xe đạp, xe máy, ngồi trong ô tô an toàn và sử dụng trang phục phù hợp khi tham gia giao thông

A. TÌNH HUỐNG XUẤT PHÁT

Bằng hiểu biết của bản thân, hãy nêu ý kiến của em về cách đi bộ hoặc ngồi sau xe đạp, xe máy hoặc ngồi trong ô tô như thế nào là an toàn?

B. NỘI DUNG BÀI HỌC

1. Quy tắc đi bộ an toàn

Quan sát hình ảnh sau đây, kết hợp với đọc thông tin, hãy sắp xếp các thông tin thành một số quy tắc đi bộ an toàn sao cho dễ nhớ.

- Đi bộ trên hè phố, lề đường, đường không có hè phố, lề đường phải đi sát mép đường.
- Chỉ được qua đường ở những nơi có đèn tín hiệu, có vạch kẻ đường hoặc có cầu vượt, hầm dành cho người đi bộ và phải tuân thủ tín hiệu chỉ dẫn.
- Trường hợp không có đèn tín hiệu, không có vạch kẻ đường, cầu vượt, hầm dành cho người đi bộ thì người đi bộ phải quan sát các xe đang đi tới, chỉ qua đường khi bảo đảm an toàn và chịu trách nhiệm bảo đảm an toàn khi qua đường.
- Không được vượt qua dải phân cách, không đu bám vào phương tiện giao thông đang chạy; khi mang vác vật cồng kềnh phải bảo đảm an toàn và không gây trở ngại cho người và phương tiện tham gia giao thông đường bộ.
- Trẻ em dưới 7 tuổi khi đi qua đường đô thị, đường thường xuyên có xe cơ giới qua lại phải có người lớn dắt; mọi người có trách nhiệm giúp đỡ trẻ em dưới 7 tuổi khi đi qua đường.
- Vào buổi tối, nên mặc áo sáng màu hoặc áo phản quang để người tham gia giao thông dễ nhận ra em. Khi đi trên đường cùng bạn bè, cần nhắc nhở khi bạn có hành vi sai trái, không đảm bảo an toàn giao thông.

2. Một số quy tắc ngồi sau xe đạp, xe máy an toàn

a) Đọc thông tin, kết hợp với quan sát các hình ảnh sau đây, hãy cho biết những tư thế ngồi sau xe đạp, xe máy nào an toàn và không an toàn? Vì sao?

Ngồi thẳng lưng, ôm eo người lái xe

Hai đùi khép nhẹ

Hai bàn chân đặt lên thanh chắn phía sau

b) Đọc thông tin và sắp xếp lại thứ tự các thông tin thành một số quy tắc ngồi sau xe đạp, xe máy an toàn.

- (1) Chỉ lên xe ở tại nơi an toàn, khi xe đã dừng hẳn, cảm thấy an toàn và được người điều khiển xe đồng ý.
- (2) Ngồi ngay ngắn trên phần yên dành cho người ngồi sau, hai tay ôm chặt thắt lưng người điều khiển xe đạp, hoặc xe máy, hai chân đặt lên phần đế chân của người ngồi sau.
- (3) Trước khi ngồi lên phía sau xe đạp hoặc xe máy cần đội mũ bảo hiểm và cài quai đúng cách.
- (4) Chỉ xuống xe khi xe đã dừng hẳn và được sự cho phép của người điều khiển xe.

3. Quy tắc ngồi trong ô tô an toàn

a) Đọc thông tin và phân tích các tình huống sau đây, hãy cho biết:

- Những hành vi ngồi trong ô tô nào dưới đây không an toàn. Vì sao?
- Trên xe ô tô có những vị trí nào khi ngồi em phải thắt dây an toàn?

Nguồn: Honda Việt Nam

b) Đọc thông tin và ghép các hình ảnh (ảnh 1, 2, 3) với thông tin (1), (2), (3) sao cho hợp lí về quy tắc ngồi trong ô tô an toàn.

Ảnh 1

Ảnh 2

Ảnh 3

(1) Khi ngồi trên ô tô phải cài dây an toàn đúng quy cách trước khi xe chuyển bánh. Các bước để cài dây an toàn như sau:

- Ngồi ngay ngắn vào ghế, hông và lưng vuông góc với nhau.
- Kéo dây đai qua người và đảm bảo dây không bị xoắn. Cài dây đai vào móc khóa.
- Kéo phần dây đai dưới thấp qua bụng dưới và xương chậu. Điều chỉnh dây chéo qua vai và thân người.

(2) Khi ngồi trong ô tô, phải ngồi yên, không đùa nghịch, trêu đùa người lái xe.

(3) Chỉ mở cửa và xuống xe theo sự cho phép và hướng dẫn của người điều khiển xe xuống xe và khi xe đã dừng hẳn.

4. Trang phục khi tham gia giao thông

4.1. Mũ bảo hiểm

a. Quan sát đoạn phim, hãy cho biết.

- Nguyên nhân bị chấn thương ở đầu của bạn học sinh.
- Mũ bảo hiểm có tác dụng như thế nào?

Nguồn: Phim Tôi yêu Việt Nam

b. Một số lưu ý để chọn mũ bảo hiểm đúng chất lượng

Mũ phải có dán tem tiêu chuẩn ghi rõ địa chỉ nhà sản xuất và theo tiêu chuẩn Việt Nam: (TCVN: 5756-2001)

- ➔ Vỏ mũ nhẵn, mịn, không có những vật nhọn chìa ra ngoài hay vào trong.
- ➔ Các ốc của mũ lồi không quá 3mmét. (Theo TCVN: 5756-2001).
- ➔ Dây cài mịn, khi kéo căng dây mũ thấy chắc chắn.

- ➔ Loại mũ có kính chắn gió thì kính phải trong, nhìn rõ.
- ➔ Bơm dùng tay ấn mạnh vào lõi xốp bên trong mũ thấy lõi xếp cứng, mịn, không bị lõm.
- ➔ Mũ đội nhẹ, thoáng mát, không hạn chế việc nghe, nhìn.

d. Hướng dẫn đội mũ bảo hiểm đúng cách:

1

Mở dây quai mũ sang hai bên, đưa mũ lên đầu và kiểm tra xem mũ có vừa đầu không bằng cách xoay đi xoay lại.

2

Cài quai mũ. Nếu đội mũ mà không cài quai thì mũ sẽ không có tác dụng bảo vệ vì mũ có thể văng ra ngoài.

3

Đưa hai ngón tay xuống dưới cằm, nếu đưa vừa hai ngón tay là được. Không nên cài quai mũ quá chặt hoặc quá lỏng.

4.2. Quần, áo

- Nên mặc quần, áo dài để tránh bị trầy xước nặng khi không may xảy ra tai nạn giao thông và hạn chế tác động của môi trường (mưa gió, bụi...), cần đảm bảo quần áo không gây vướng víu khi ngồi sau hoặc điều khiển phương tiện giao thông.

- Khi tham gia giao thông vào buổi tối, nên mặc áo sáng màu hoặc áo phản quang để người tham gia giao thông dễ nhận ra.

- Khi trời mưa, nên mặc quần, áo đi mưa bộ rời để điều khiển xe dễ dàng, tầm quan sát không bị hạn chế và không gây cản gió khi xe di chuyển. Không nên mặc áo mưa cánh dơi gây cản trở gió, tầm nhìn và có thể bị cuốn vào bánh xe gây nguy hiểm.

4.3. Giày, dép

- Nên đi giày đế bằng, che kín mũi chân và gót chân giúp người lái xe thuận tiện, chính xác khi thực hiện các thao tác, kỹ năng.

- Không nên đi giày cao gót, hở mũi và gót chân.

4.4. Khẩu trang, găng tay, kính

- Nên đeo khẩu trang khi tham gia giao thông để tránh bị khói, bụi và phòng tránh các bệnh lây lan qua đường hô hấp.

- Nên đeo găng tay vào mùa đông để giữ ấm bàn tay, tránh bị lạnh cóng bàn tay, ảnh hưởng đến thao tác khi tham gia giao thông.

5. Liên hệ bản thân

- Hằng ngày khi tham gia giao thông bằng đi bộ, ngồi sau xe đạp, xe máy và trên ô tô, bạn đã vận dụng đúng các quy tắc an toàn chưa? Nếu chưa thì bạn có biện pháp nào để khắc phục?

C. LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

1. Trong các tư thế ngồi sau xe dưới đây, tư thế nào là an toàn? Vì sao? Hãy chia sẻ với các bạn cách ngồi sau xe đạp/xe máy và trong ô tô an toàn mà em biết?

2. Hãy quan sát việc tham gia giao thông của các bạn ở trường mình khi đến trường, ghi chép lại các lỗi các bạn mắc phải và xây dựng thành dự án tuyên truyền để các bạn tham gia giao thông an toàn.

Bài 5. CÁCH ĐI XE ĐẠP, XE ĐẠP ĐIỆN AN TOÀN

Mục tiêu

Sau bài học này, học sinh:

- Nêu được tình hình tham gia giao thông bằng xe đạp, xe đạp điện của học sinh hiện nay.
- Hiểu và vận dụng được các quy tắc, kĩ năng tham gia giao thông đi bộ, bằng xe đạp và xe đạp điện an toàn.
- Có thái độ không đồng tình, phản đối những hành vi không chấp hành Luật giao thông đường bộ và tuyên truyền để mọi người cùng thực hiện.
- Hình thành ý thức tích cực và tuyên truyền cho mọi người cách đi xe đạp, xe đạp điện an toàn.

A. TÌNH HUỐNG XUẤT PHÁT

Bằng hiểu biết của bản thân, hãy cho biết:

- Hàng ngày các em đến trường bằng phương tiện gì?
- Những quy tắc đi bộ hoặc xe đạp hoặc xe đạp điện an toàn.

B. NỘI DUNG BÀI HỌC

1. Tình hình tham gia giao thông bằng xe đạp, xe đạp điện

Quan sát các hình ảnh dưới đây, hãy:

- Cho biết thực trạng học sinh tham gia giao thông bằng xe đạp và xe đạp điện hiện nay như thế nào?
- Nêu hậu quả của việc tham gia giao thông bằng xe đạp và xe đạp điện không an toàn.

Nguồn: catphcm.bocongan.gov.vn

Nguồn: dantri.com.vn

Nguồn: anhp.vn

Nguồn: baoquangninh.com.vn

2. Chuẩn bị đi xe đạp và xe đạp điện an toàn

Hiện trạng tham gia giao thông bằng xe đạp, xe đạp điện của học sinh:

Trên các tuyến đường ở cả nông thôn và thành thị, không khó bắt gặp tình trạng học sinh ngang nhiên đi xe đạp phóng nhanh vượt ẩu, vượt đèn đỏ, dàn hàng hai, ba trên đường, đi xe đạp điện không đội mũ bảo hiểm, vượt đèn đỏ, đeo tai nghe, vừa tham gia giao thông vừa nghe nhạc và thậm chí có những chiếc xe đạp điện chở ba người rất nguy hiểm.

Hậu quả của việc tham gia giao thông bằng xe đạp, xe đạp điện không an toàn:

- Tình trạng trên không chỉ ảnh hưởng đến an toàn giao thông trên đường mà còn gây phản cảm khi có em vẫn mặc nguyên bộ đồng phục của trường lại có những hành vi trái với quy định khi tham gia giao thông.

- Đi xe dàn hàng ngang trên đường sẽ gây cản trở giao thông và gây ra nguy hiểm cho chính mình và người khác, đu bám xe đang lưu thông trên đường, sẽ đánh mất khả năng điều khiển và kiểm soát thăng bằng cho xe, gây nguy hiểm cho bạn và cho tất cả những người tham gia giao thông khác, đi xe sai làn đường sẽ gây cản trở giao thông, lấn làn đường dành cho xe cơ giới và dễ gây tai nạn cho chính mình.

- Đồng thời với những hành vi vi phạm này các em sẽ bị cảnh sát giao thông khiển trách và gửi thông tin vi phạm khiển trách đến nhà trường.

Hãy đọc thông tin và ghi nhớ để vận dụng khi chuẩn bị đi xe đạp và xe đạp điện an toàn.

	(1) Chọn xe đạp và xe đạp điện an toàn: - Chọn xe có kích cỡ vừa tầm vóc. - Các bộ phận xe đầy đủ và hoạt động tốt, đặc biệt là phanh, lốp và đèn (với xe đạp điện).
	(2) Kiểm tra xe trước khi đi: Kiểm tra kỹ các bộ phận của xe đảm bảo mọi bộ phận phải an toàn: lốp, phanh, đèn (xe đạp điện).

	(3) Đội mũ bảo hiểm và cài quai đúng cách: - Chọn mũ đạt tiêu chuẩn, vừa cỡ đầu. - Đội ngay ngắn, cài quai chắc chắn. - Đưa 2 ngón tay xuống dưới cằm, nếu đưa vừa 2 ngón tay là được. Không nên cài quai mũ quá chặt hoặc quá lỏng.
	(3) Ngồi trên xe đúng tư thế: - Ngồi lên yên xe, 2 tay nắm chặt tay lái, mắt nhìn thẳng phía trước. - Đặt chân lên bàn đạp và đạp theo chiều kim đồng hồ. Khi cần dừng lại em cần đi chậm và bóp cả 2 phanh (trước và sau). Tránh không phanh gấp dễ bị ngã.

3. Cách đi xe đạp và xe đạp điện an toàn

Hãy đọc thông tin và quan sát hình ảnh dưới đây để xếp các thông tin vào ô cho đúng với quy tắc đi xe đạp và xe đạp điện an toàn.

- Người điều khiển xe đạp chỉ được chở một người, trừ trường hợp chở thêm một trẻ em dưới 7 tuổi thì được chở tối đa hai người
- Đi vào phần đường, làn đường dành cho xe đạp, xe thô sơ. Đi bên phải theo chiều đi của mình.
- Điều khiển xe đạp/xe đạp điện bằng 2 tay, đặt chân vào bàn đạp, tay vào phanh.
- Tuân thủ tín hiệu đèn giao thông và các hiệu lệnh của người điều khiển giao thông.
- Không sử dụng ô, dù, điện thoại di động, thiết bị âm thanh... khi đi xe đạp
- Không lạng lách, đu bám xe khác
- Người đi xe đạp điện phải đội mũ bảo hiểm
- Giảm tốc độ, đưa ra tín hiệu báo hướng rẽ nếu chuyển hướng
- Chờ khi có tín hiệu đèn báo xanh hoặc báo hướng rẽ.
- Chú ý quan sát an toàn ở mọi phía (trái, phải, trước, sau) khi thấy không có xe nào đang đến gần mới đi qua nhưng vẫn chú ý quan sát

Đèn đỏ - dừng lại trước vạch dừng

Giảm tốc độ khi gần đến nơi đường giao nhau

Đèn xanh - quan sát an toàn xung quanh

Lên xe đi tiếp, vẫn chú ý an toàn

Cách đi xe đạp,
xe đạp điện
qua đường giao
nhau có tín
hiệu đèn giao

1.
2.
3.
4.

4. Liên hệ bản thân

Hàng ngày khi tham gia giao thông bằng xe đạp, xe đạp điện, em đã đi đúng các quy tắc an toàn chưa? Nếu chưa thì bạn có biện pháp nào để khắc phục?

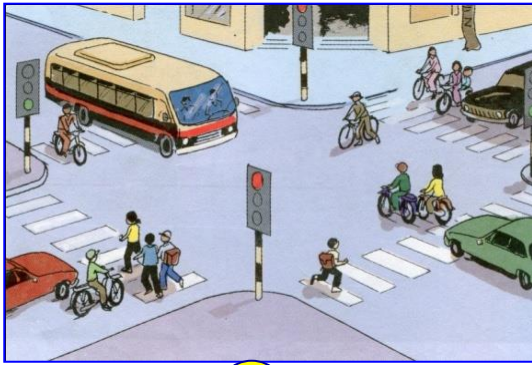
C. LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

1. Xử lý tình huống

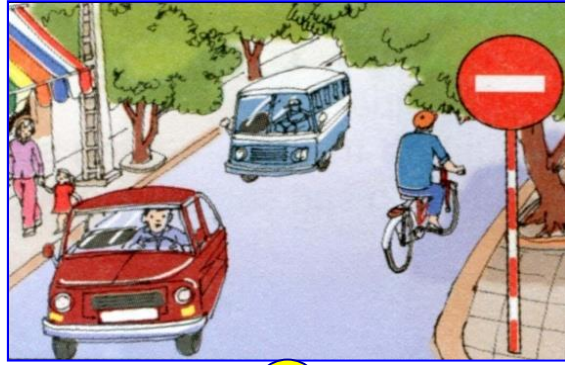
Bạn An nói: "Khi có tín hiệu đèn đỏ, chỉ các ô tô, xe máy phải dừng lại, còn đi xe đạp như chúng mình thì cứ vô tư!" Tâm tán thành: "Ừ đúng đấy, tớ cũng thỉnh thoảng vượt đèn đỏ nhưng có bị các chú công an giữ lại đâu".

Em có tán thành ý kiến của 2 bạn không? Vì sao?

2. Trong các hình trên ai đi đúng, ai sai Luật giao thông đường bộ? Vì sao?

1

2

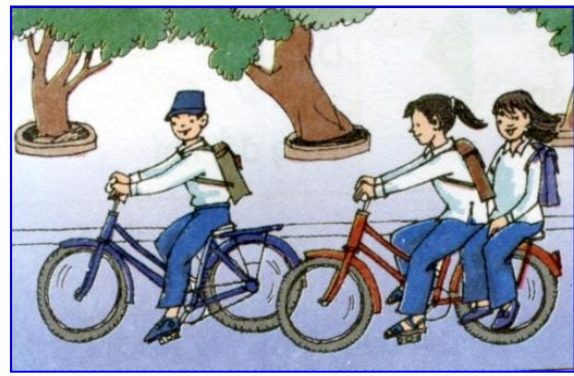
3

4

5

6

Bài 6. AN TOÀN GIAO THÔNG ĐƯỜNG SẮT VÀ ĐƯỜNG THỦY

Mục tiêu

Sau bài học này, học sinh:

- Nêu được những nguyên tắc, kỹ năng cần thiết để tham gia giao thông đường sắt và đường thủy an toàn.
- Vận dụng những kiến thức, kỹ năng đã học để tham gia giao thông đường sắt, đường thủy an toàn.
- Hình thành ý thức tích cực và tuyên truyền cho mọi người cách tham gia giao thông đường sắt, đường thủy an toàn.

A. TÌNH HUỐNG XUẤT PHÁT

a) Ngoài giao thông đường bộ, em đã từng tham gia những loại hình giao thông nào khác?

b) Hãy nêu đặc điểm của từng loại hình giao thông vừa kể ở trên.

B. NỘI DUNG BÀI HỌC

1. An toàn giao thông đường sắt

a) Đọc thông tin sau, kết hợp với quan sát các hình ảnh, hãy:

- Nhận xét những hành vi của những người trong ảnh.
- Các hành vi đó có thể dẫn đến hậu quả như thế nào?

Nguồn: docbao.vn

Nguồn: bloggiaothong.vn

Nguồn: petrotimes.vn

Nguồn: baovanhoa.com.vn

b) Các hành vi bị nghiêm cấm

- Đu bám tàu, nhảy lên, nhảy xuống tàu hoặc thò đầu, tay, chân ra ngoài cửa sổ;
- Đi, đứng, nằm, ngồi hoặc nô đùa, vui chơi... trên đường sắt, trừ nhân viên đường sắt, lực lượng chức năng đang thi hành nhiệm vụ.
- Phá hoại công trình đường sắt, phương tiện giao thông đường sắt
- Lấn chiếm hành lang an toàn giao thông đường sắt, phạm vi bảo vệ công trình đường sắt.
- Vượt rào, vượt chướng ngại vật ngang, vượt qua đường ngang khi có tín hiệu cấm; vượt rào ngăn giữa đường sắt với khu vực xung quanh.
- Chặn thả súc vật, họp chợ trên đường sắt, trong phạm vi bảo vệ công trình đường sắt và hành lang an toàn giao thông đường sắt.
- Ném đất, đá hoặc vật khác lên tàu hoặc từ trên tàu xuống.

2. An toàn giao thông đường thủy

a) Em hãy cho biết thế nào là giao thông đường thủy? Kể tên một số phương tiện giao thông đường thủy mà em biết?

Tàu thủy thường hoạt động trên sông hoặc biển

Ghe, xuồng, cano thường hoạt động trên sông, kênh, rạch

Phà thường hoạt động trên những dòng sông lớn

Bè, mảng thường hoạt động trên sông, suối

b) Đọc thông tin sau, kết hợp với quan sát các hình ảnh, hãy:

- Cho biết thực trạng học sinh tham gia giao thông đường thủy hiện nay như thế nào?
- Nêu hậu quả của việc tham gia giao thông đường thủy không an toàn?

Nguồn: tuoitre.vn

Nguồn: news.zing.vn

Nguồn: baoquangbinh.vn

Nguồn: phapluatgiaothong.vn

c) Một số quy tắc cần nhớ khi tham gia giao thông đường thủy

- Chỉ lên, xuống các phương tiện giao thông đường thủy khi cảm thấy an toàn.
- Luôn mặc áo phao khi đi trên phương tiện giao thông đường thủy.
- Ngồi ngay ngắn, ngồi cân vào hai bên boong tàu, thuyền...
- Không chen lấn, xô đẩy và đùa nghịch khi các phương tiện đang di chuyển.
- Không tự ý bơi thuyền, xuống... khi không có người lớn đi cùng.
- Trong mùa mưa lũ, nên nhờ bố mẹ hoặc người lớn đưa đi học để đảm bảo an toàn.
- Biết bơi là biện pháp hiệu quả nhằm đảm bảo an toàn khi tham gia giao thông đường thủy.

3. Liên hệ bản thân

Khi tham gia giao thông bằng đường sắt, đường thủy em thường thấy những nguy hiểm nào có thể xảy ra và cách phòng tránh như thế nào?

C. LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

1. Quan sát các đoạn phim sau đây, em hãy:

- Nhận xét về hành vi của các bạn học sinh.
- Hành vi đó có thể dẫn đến hậu quả gì?
- Nếu là bạn cùng lớp, em sẽ có những góp ý gì cho bạn để đảm bảo an toàn.

Nguồn: truyền hình VTC14

Nguồn: youtube.com

2. Hãy quan sát các bạn trong trường tham gia giao thông đường thủy hoặc tại những nơi đường bộ giao nhau với đường sắt, ghi chép lại một số lỗi các bạn thường mắc phải và xây dựng dự án tuyên truyền để các bạn tham gia giao thông an toàn.

XIN TRÂN TRỌNG CẢM ƠN
Honda Việt Nam hết lòng vì sự an toàn của bạn!